

BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL

AIDS Világnap - december 1.

1988. december 1-je volt az első olyan nap, amelyet az AIDS elleni küzdelemben az Egészség Világnapjává nyilvánítottak. Az AIDS világnapja alkalmából az Egészségügyi Világszervezet (WHO) lehetőséget teremt a HIV-fertőzés és az AIDS-szel kapcsolatos betegségek elleni közös fellépésre, a betegséggel élők támogatására és az elhunytakra való emlékezésre a nemzetközi szolidaritás jegyében. A közös fellépés érdekében fontos ismerni a járvány helyzetét és a megelőzését, valamint a kezelés és az ellátás javításának lehetőségeit világszerte.

A Humán Immundeficiencia Vírus (HIV) az immunrendszert támadja meg. Az AIDS (Acquired ImmunoDeficiency Syndrome - szerzett immunhiányos szindróma) a HIV-fertőzés késői stádiuma, amikor az immunrendszer már súlyosan károsodott. Ebben a stádiumban a szervezet már nem tud megküzdeni olyan mikrobákkal, melyek egészséges emberekben nem okoznak fertőzést; továbbá nagyobb valószínűséggel alakulnak ki daganatok. A fertőzés korai szakaszában megkezdett megfelelő kezeléssel a HIV-fertőzöttek életminősége és várható élettartama nem csökken jelentősen.

A HIV-fertőzés és az AIDS főbb tünetei

A HIV-fertőzést a HIV-1 és HIV-2 családba tartozó „retrovírusok” okozzák. Az influenzaszerű tünetek a vírusfertőzést követő 2-4 héten belül alakulnak ki. Ezt nevezzük a fertőzés akut szakaszának, amely általában néhány hétig tart. A tünetek lehetnek olyan enyhék, hogy a fertőzött személy nem is érzi magát betegnek. Ebben a szakaszban a vírus szintje azonban nagyon magas a vérben, ami a HIV-fertőzött személyt rendkívül fertőzőképpé teszi.

Az akut HIV-fertőzés tünetei a következők:

- láz,
- fejfájás,
- ízületi és izomfájdalom,
- kiütések,
- torokfájdalom, fekélyek a száj nyálkahártyáján,
- duzzadt nyirokcsomók – főként a nyakon,
- hasmenés,
- fogyás,
- köhögés,
- éjszakai izzadás.

Kezelés nélkül a fertőzés a következő szakaszba átlép, a klinikailag tünetmentes (látens) vagy krónikus HIV-fertőzés szakaszába. Ez a szakasz akár évekig (3-7 év) is eltarthat. Sok embernél egyáltalán nincsenek tünetek, azonban a vírus továbbra is szaporodik a szervezetben, és a beteg fertőzőképes.

Tünetes (szimptomatikus) HIV-fertőzés akkor alakul ki, amikor a vírus már annyira elszaporodott a szervezetben, és olyan sok immunsejtet ölt meg, hogy az immunrendszer már nem tud megfelelően működni.

Kezeletlen HIV-fertőzés esetén az AIDS jelei 8-10 éven belül jelentkeznek, amikor az immunrendszer már súlyosan károsodott. Ilyenkor olyan kórokozók okozta fertőzések és daganatok alakulnak ki a fertőzöttekben, amelyek egészséges, normális immunrendszerrel rendelkező embereknél nem fordulnának elő. Általában ezek okozzák a beteg halálát.

Az AIDS tünetei a következők:

- izzadás,
- hidegrázás,
- visszatérő láz,
- krónikus hasmenés,
- megnagyobbodott nyirokcsomók,
- krónikus, megmagyarázhatatlan fáradtság,
- bőrkiütések vagy csomók,

- fogyás,
- gyengeség,
- fehér foltok vagy szokatlan sebek a nyelven és a szájüregben.

Abban az esetben, ha a fentebb felsorolt tüneteket észleli, keresse fel háziorvosát, aki gondoskodik a tünetek kivizsgálásáról. Ha felmerül a HIV-fertőződés gyanúja, keressen fel egy bőr- és nemibeteg gondozót vagy egy HIV/AIDS tanácsadó szolgálatot, ahol térítésmentesen elvégzik a HIV-szűrést, és lehetőség van a szűrővizsgálaton, anonim módon történő részvételre is.

A HIV-fertőzést okozó HIV-1 és HIV-2 családba tartozó **vírus megtalálható a vérben, spermában, hüvelyváladékban, anyatejben.**

A vírus ezekkel a testváladékokkal a következő módokon terjed:

- védekezés (óvszer) nélküli nemi közösülés;
- az intravénás kábítószer-használók gyakran osztoznak a tűkön vagy fecskendőkön, amelyek szintén átadhatják a vírust;
- ha nem sterilizált, szennyezett eszközöket használnak tetováláshoz vagy piercinghez;
- A HIV-fertőzött anyák a terhesség, a szülés és a szoptatás során átadhatják a vírust gyermekeiknek;

Az AIDS-es betegek fogékonyabbá válnak az úgynevezett opportunista kórokozókra, amelyek csak a károsodott immunrendszerű egyéneknél okoznak betegséget. Daganatos betegségek is megjelennek ezeknél a betegeknél.

Az AIDS más szövődményei:

- neurológiai problémák (zavartság, memóriazavar, depresszió; szorongás, járási nehézség, viselkedésváltozás), amelyek lehetnek enyhék vagy nagyon súlyosak;
- vesebetegség;
- sorvadásos (wasting) szindróma – a betegség jelentős súlycsökkenést okoz, amelyhez gyakran társul gyengeség, láz és hasmenés;
- májbetegség.

Vérmintából mutatható ki a HIV-fertőzés, de csak 3-4 héttel a fertőzés után ad pozitív eredményt. Ahhoz, hogy a pozitív eredményt megerősítsék, több tesztre is szükség lehet hetekkel vagy hónapokkal később.

A tudatos szexuális magatartás a HIV-fertőzés megelőzésének elsődleges eszköze. Együttlétkor mindig használjon óvszert, gyakori partnerváltás esetén pedig javasolt részt venni rendszeres **szűrővizsgálaton.** A HIV-szűrés térítésmentesen vehető igénybe a bőr- és nemibeteg gondozó intézetekben, valamint a kormányhivatalok és a Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ HIV/AIDS tanácsadójában. Ezen kívül néhány civil szervezet is biztosít lehetőséget a szűrővizsgálatra.

VÉRVÉTEL ÉS ANONIM HIV/AIDS tanácsadás a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatalban (3530 Miskolc, Meggyesalja u. 12. Hétfő: 8.00-11.30 és 12.30-15.00, Csütörtök: 12.00-15.00)

Általános tudnivalók:

- Az anonim HIV szűrés ingyenes!
- Beutaló nem szükséges a HIV-szűréshez
- Eredmény kiadása egy hét múlva.
- A vizsgálat eredményét az étkezés nem befolyásolja
- A HIV szűrővizsgálatokat 4. generációs kombinált HIV antigén és HIV elleni ellenanyag kimutatására is alkalmas ELISA teszttel végzik. Ennek a tesztnek a használatával a fertőzéstől számított 3. héttől már 95%-os valószínűséggel kimutatható a fertőzés.